

JU "GRAD TEATAR" BUDVA

85310 Budva, ul. 13. jul, zgrada BSP

XXXI festival GRAD TEATAR

„Za tri groša“

2017. godina je godina u kojoj su se festival i institucija „Grad teatar“ našli na prekretnici. Pod preteškim opterećenjem nagomilanih dugova, početkom godine gotovo da je blokirano funkcionisanje institucije, i dovedena u pitanje realizacija XXXI festivala. Na drugoj strani, kontinuitet od 30 godina ulaganja u jedan ovakav projekat, vizionarski, univerzalnog značaja i značenja, iznad konteksta dnevnih politika; te karakter, i neupitni kvalitet velikog broja do sada realizovanih umjetničkih programa, obavezuju da se institucija i festival zaštite i sačuvaju. Zato za 2017. godinu biramo koncept i program koji će jedan veliki problem pretvoriti u izazov.

Festivalski programi će se odvijati pod motom: „Za tri groša“, što je sintagma preuzeta iz čuvenog mjuzikla „Opera za tri groša“ („Die Dreigroschenoper“) Bertolda Brehta, i koja simbolički i značenjski na više nivoa markira ovogodišnji koncept. Naš ovogodišnji akcenat je na skromnosti, iz koje nastaju nove ideje, nove forme, novi umjetnički koncepti, koji uvijek iznova pokreću svijet. U glavnom festivalskom dijelu, birali smo programe koji su angažovani, i koji na nov način, scenskim jezikom, progovaraju o „ovdje“ i „danas“.

Ostajući pri konceptu od četiri programska segmenta festivala (dramskom, muzičkom, likovnom i literarnom), u dramski smo uveli dvije nove smjernice kojima ćemo, nadamo se, težiti i narednih godina. Jedna je osnivanje tzv. *Akadske scene* koja za cilj ima snažnije povezivanje festivala sa akademijama dramskih umjetnosti, prije svega cetinjskom, što će na ovom festivalu u najvažnijem dijelu rezultirati zajedničkim projektom Grada teatra, Crnogorskog narodnog pozorišta i Fakulteta dramskih umjetnosti sa Cetinja, a pod pokroviteljstvom Ministarstva kulture Crne Gore, predstavom „Ukročena goropad“. Druga smjernica je povratak predstava za djecu na program festivala, iz čega je proistekla saradnja sa Festivalom pozorišta za djecu iz Kotora kroz gostovanje čuvenog Paola Nanija, kao i saradnja sa Gradskim pozorištem iz Podgorice. Festival će otvoriti predstava „Ožalošćena porodica“ u režiji Igora Vuka Torbice, u izvedbi teataru iz Celja i Kranja, jedna od najuspješnijih predstava regiona u protekloj sezoni, a

dramski segment će zatvoriti nova predstava “Gospoda Glembajevi” u režiji Zlatka Svibena, koja će na scenu između crkava stići odmah nakon premijere na Dubrovačkim ljetnim igrama.

Muzički program će, u najvećem dijelu, obilježiti još jedna saradnja sa Muzičkom akademijom sa Cetinja i festivalom „Espresso“, uz još tri koncerta koji će osvježiti festivalsku praksu izvođenja najboljih djela klasične muzike.

Likovni program donosi dvije autorske postavke. Jedna je multimedijalni projekat mr Svetlane Racanović, međunarodna izložba „Linije bjekstva-linije otpora“ koji na festival vraća konceptualnu umjetnost i eksperiment u oblasti likovnog, a druga je projekat „Ćutanje kamena“ autorke dr Rajke Bošković, kojeg ćemo realizovati u saradnji sa Muzejom savremene umetnosti iz Beograda.

U želji da nastavimo dobru tradiciju obnavljanja duha antičkih i mediteranskih trgova kroz žive i neposredne razgovore na najpoznatijoj budvanskoj agori, Trgu pjesnika, i ove godine smo se potrudili da ispratimo najznačajnije naslove zemlje i regiona u domenu književne produkcije, kao i da obilježimo neki od značajnih jubileja, koji 2017. godinu čine posebnom. Međutim, imajući u vidu i okolnosti u kojima se kreirao ovogodišnji program, izbor smo morali svesti na 9 književnih večeri, tokom kojih ćemo, zajedno sa našim gostima, pokušati još jednom da se osvrnemo na suštinu djelovanja u pisanoj riječi, na nasušnu potrebu za *pričom i pričanjima*, ali i za čitanjem i tumačenjem kao suštinskom nadopunom svijesti o smislu.

Kada su jubileji u pitanju, ove godine smo se odlučili za obilježavanje onoga koji je kulturi kojoj pripadamo i prostoru sa koga potičemo najbliži. Povodom 170 godina od objavljivanja prvog izdanja „Gorskog vijenca“ u Beču 1847, na Trgu ćemo čuti dva predavanja nekih od potvrđenih poznavalaca Njegoševog djela. Trg će biti otvoren predavanjem akademika Tonka Maroevića, koji će govoriti o mogućnostima lirskog čitanja „Gorskog vijenca“, dok će profesor sa Filozofskog fakulteta u Nikšiću, Dušan Krcunović, govoriti o „Njegoševim antitiranskim dijalozima“.

Na Trg smo pozvali i prof. dr Jelenu Pilipović, dobitnicu ovogodišnje nagrade “Nikola Milošević” za najbolje djelo objavljeno u oblasti teorije književnosti i umjetnosti, estetike i filozofije, “Ka lepoti. Erotološko čitanje Sappine poezije” (Akademska knjiga, Novi Sad, 2016). U obrazloženju žirija navedeno je i to da autorka: “Izvanrednim stilom istražuje vodeće motive starogrčke pesnikinje (smrt, idejni krajolik, san) i pokazuje srodnosti i razlike shvatanja čoveka između epa i lirike. Sačuvani opus čuvene grčke pesnikinje takođe je prikazan posredstvom motiva idealizacije i divinizacije, koji povezuju Sapfo i Njegoševu *Noć skuplja vijeka*, dok, kada je reč o antici, autorka analizira razvoj fenomena erosa od Homerove terminologije pa do Platona”. Sa autorkom na Trgu razgovara prof. dr Goran Radonjić.

Na Trgu će biti predstavljena i zanimljiva studija profesora anglistike sa nikšićkog fakulteta, Marije Krivokapić, rađena u koautorstvu sa suprugom Nilom Dajmondom za izdavački kuću Cambridge Scholars Publishing, pod naslovom “Images of Montenegro in Anglo-American Creative Writing and Film” (“Slike Crne Gore u anglo-američkoj književnosti i filmu”). Ovo je studija koja, kako se u prikazu navodi, “sabira mozaik anglo-američkih pogleda na Crnu Goru, u širokom dijapazanu fikcije, putopisne

proze i filma, te se može smatrati začetnikom studija u ovoj oblasti, ne samo u Crnoj Gori nego i šire". O tome kako su nas drugi vidjeli u period od prvih putovanja po Crnoj Gori pa do predstavljanja imena zemlje u popularnoj kulturi o serijalu filmova o Džejsmu Bondu, autori će razgovarati sa književnicom Draganom Kršenković Brković.

Planirano je, iako smo još uvijek u fazi pregovora, da na Trgu bude predstavljena i zbirka eseja, objavljena pod nazivom "Eros, krv i svetost" Dimitrija Popovića, knjiga kojom je započeta nova biblioteka ZUNS-sa Crne Gore "Kalon", koja je nagrađena na prethodnom Međunarodnom Sajmu knjiga u Podgorici. Ovim razgovorom ćemo pokušati riješiti i jednu od metafizičkih nedoumica koje su se javile tokom pripreme festivala - šta ima primat u umjetničkom ospoljavanju ljudskog duha slika ili riječ. Knjiga se bavi predstavljanjem tri biblijske žene, Judite, Salome i Marije Magdalene u likovnoj umjetnosti od renesanse do danas. O prepeletu dva medijuma, i za nas podjednakoj važnosti, likovnog i jezičko-umjetničkog izraza, sa Dimitrijem Popovićem razgovara prof. dr Siniša Jelušić.

Kada je fiktionalna književnost u pitanju, na Trgu ćemo imati nekoliko zanimljivih gostovanja, tim prije što se svaki od autora, pored potvrđenog angažmana u različitim oblastima djelovanja u domenu humanistike (novinari, profesori, dramaturzi, prevodioci...), bavi i književnoću, u onom njenom izvornom značenju, pokazujući time da se za dobro pisanje i u užurbanom svijetu današnjice uvijek nađe vremena.

Zbirka poezije koja se izdvojila svojom posebnošću je i "The Clash" Dragana Boškovića, univerzitetskog profesora književnosti. Zbirka se izdvojila ne samo zbog osobene tematske sinergije "svih gena kulture, rokenrola i lektire", kako autor navodi, već i zbog mogućnosti osobenog javnog predstavljanja/čitanja u četiri glasa, kojim autor, uz pratnju, omaž daje ličnom horizontu raznovrsnog kulturnog iskustva, koje upotpunjava i djelo sada već kultnog pank benda, osnovanog 40 godina ranije. Upravo ovo vokalno izvođenje će biti izvedeno i pred budvanskom publikom.

Jednu od večeri ćemo posvetiti i predstavljanju romana Ivane Dimić "Arzamas", koji je ove godine nagrađen NIN-ovom nagradom. Roman netipične forme, kombinacija dnevnikačkih zapisa, u kojima naratorka sosptveni egzistencijalni trenutak pokušava da razumije u duhovnom dijalogu sa lektirom, i u živom dijalogu sa majkom, čiji lik, uslijed progresivne demencije, postepeno iščezava u neartikulisanoj glasnoj, problematizuje nikad do kraja tematizovane fenomene starosti, bolesti i suočavanja sa neumitnim okončanjem i gubitkom. Doprinosa ovoj večeri će dati prof. književnosti, književni kritičar i teoretičar Božena Jelušić.

Balša Brković će na Trgu predstaviti novu zbirku poezije "Crno igralište" (Nova knjiga), koju poznati crnogorski autor, književnik i kolumnista, objavljuje nakon pet prozaičnih knjiga, ukazujući da je možda najstarija književna forma, lirska pjesma, pa i poema, i najzahtjevnija, budući da sažima suštinu pjesničkog jezika, njegovu materijalnu svedenost, ali i neslućenu mogućnost značenja. Sa gostom razgovor vodi Vladimir Vujošević, urednik u "Novoj knjizi".

Za sam kraj ovogodišnjeg Trga potvrđeno je gostovanje jednog od najznačajnijih autora post-jugoslovenske književnosti, hrvatskog i bosanskohercegovačkog pisca Bekima Sejranovića, profesora južnoslovenskih književnosti i jezika iz Osla. Pažnju književne javnosti Sejranović je zavrjedio romanom "Nigdje, niodkuda", nagrađenim regionalnom nagradom za književnost "Meša Selimović". Njegova proza

je čitana širom regiona, pri čemu će autor govoriti i o prošlogodišnjem romanu “Moj sin Haklberi Fin” i o novoobjavljenoj knjizi “Dnevnik jednog nomada”. Sa autorom će razgovor voditi književnik i novinar Mića Vujičić.

Vođeni idejom “za tri groša”, u kontekstu o kome smo govorili i koji smo imali u vidu prilikom odabira programa 31. festivala, odlučili smo da ove godine cijena ulaznica za programe, koji se inače naplaćuju (dramski i muzički), bude tri eura. Upravo kroz koncept skromnosti “Grad teatar” ostaje elitni festival i kao takav treba da bude dostupan svima koji dijele naše osjećanje za lijepo i vrijedno.

Milena Lubarda Marojević,

v. d. direktora